วารสาร มจร บาฬีศึกษาพุทธโฆส ปริทรรศน์
Journal of MCU Palisueksabuddhaghosa Review
ISSN : 3057-1952 (ONLINE)

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

School Administration towards Excellence in the Mon Pin Subdistrict Educational Quality Development Center Under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3

สุทธิพงษ์ ก้อนแก้ว, Suttipong Konkaew[1]
E-mail : Sutti.pong.1128@gmail.com
สุรัตน์ ศรีดาเดช, Junchai Yomsungnoen [2]
E-mail : Surat@northcm.ac.th

Received: February 19, 2026 **Revised:** March 9, 2026
Accepted: March 10, 2026

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารคุณภาพสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามแนว OBEC QA ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ การนำองค์กร กระบวนการบริหารและการจัดการ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ การวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การมุ่งเน้นการดำเนินการ และผลลัพธ์การดำเนินงาน รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น จำนวนทั้งสิ้น 193 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่น

---

[1] นักศึกษาสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ Student in Educational Administration Faculty of Social Sciences and Liberal Arts, North-Chiang Mai University

[2] อาจารย์ที่ปรึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ Advisor Administration Faculty of Social Sciences and Liberal Arts, North-Chiang Mai University

เท่ากับ 0.95 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านการนำองค์กรและการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำ การกำหนดทิศทางการพัฒนา และการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างเหมาะสม 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และชุมชน การใช้ข้อมูลสารสนเทศและผลการประเมินเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภูเขาและชนบท ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา; การบริหารสู่ความเป็นเลิศ; OBEC QA; ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา

Abstract

This research aims to 1) study the School Administration towards Excellence in the Mon Pin Subdistrict Educational Quality Development Center Under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, and 2) study the guidelines for developing educational School Administration towards Excellence in the Mon Pin Subdistrict Educational Quality Development Center Under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, using the OBEC QA framework for educational quality management towards excellence, which consists of 7 components: organizational leadership, administrative and management processes, focus on learners and service recipients, measurement, analysis and knowledge management, focus on personnel, focus on implementation, and operational results. The research design uses a mixed-methods approach. The research population consists of 193 school administrators and teachers in the Mon Pin Subdistrict Educational Quality Development Center, and 5 purposive interviewees. The research instruments are questionnaires with a reliability coefficient of 0.95 and interview guides. The statistical methods used for data analysis are mean, standard deviation, and content analysis.

The research results show that 1) the overall School Administration towards Excellence in the Mon Pin Subdistrict Educational Quality Development Center Under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, is at a high level when considered by each aspect. All aspects were found to be at a high level, with organizational leadership and focus on learners and service recipients having the highest average scores. This indicates that administrators prioritize leadership, setting development direction, and responding appropriately to the needs of learners, parents, and the community. 2) Guidelines for School Administration towards Excellence in the Mon Pin Subdistrict Educational Quality Development Center Under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, found that they should focus on strengthening strategic leadership, developing a transparent and accountable management system, promoting the participation of teachers, personnel, and the community, using information and evaluation results for continuous improvement, and developing the potential of personnel to suit the context of mountainous and rural areas. This will lead to a sustainable improvement in the quality of education and school administration.

Keywords: educational institution management; excellence management; OBEC QA; educational quality development center

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบริหารอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยเน้นความร่วมมือของครูและบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ[3] [4] แนวคิดการบริหารเชิงคุณภาพ (Quality Management) ซึ่งตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วม จึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดการบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM) และวงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA: Plan–Do–Check–Act) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน[5] หลักการดังกล่าวได้ถูกนำมาประยุกต์และพัฒนาเป็นกรอบการบริหารเชิงระบบในบริบทการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย ผ่านกรอบการประกัน

[3] รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2550). **การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[4] สันติ บุญภิรมย์. (2552). **ภาวะผู้นำและการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

[5] Evans, J. R., & Lindsay, W. M. (2017). **Managing for quality and performance excellence** (10th ed.). Cengage Learning.

คุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC QA) ซึ่งตั้งอยู่บนฐานการบริหารสู่ความเป็นเลิศ (Educational Excellence Management) โดยมุ่งเน้นองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การนำองค์กร กระบวนการบริหาร การมุ่งเน้นผู้เรียน การจัดการความรู้ การพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผลลัพธ์เชิงคุณภาพ[6]

นอกจากนี้ การบริหารตามแนวทาง OBEC QA ยังสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต (Life Skills) เพื่อให้สามารถปรับตัวและแข่งขันได้ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคลอย่างเต็มที่ แนวคิดดังกล่าวเชื่อมโยงกับการบริหารแบบ School–Based Management (SBM) ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชน ทำให้การบริหารสู่ความเป็นเลิศเป็นกระบวนการร่วมกันของทุกภาคส่วน และนำไปสู่ความยั่งยืนด้านคุณภาพการศึกษา[7] [8] [9]

สำหรับบริบทของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่าเป็นพื้นที่ภูเขาและชนบทที่มีข้อจำกัดด้านภูมิประเทศ การคมนาคม และทรัพยากร ซึ่งส่งผลต่อการเข้าถึงบริการทางการศึกษา โดยเฉพาะในฤดูฝนที่เสี่ยงต่อดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก โรงเรียนบางแห่งจำเป็นต้องจัดระบบโรงเรียนพักนอนเพื่อรองรับนักเรียนที่อยู่ห่างไกล อันเพิ่มภาระด้านงบประมาณและการบริหารจัดการ[10] อย่างไรก็ตาม พื้นที่ดังกล่าวมีจุดแข็งด้านความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล และโครงการหลวง ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา[11]

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในบริบทของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่นจึงมีความสำคัญ ทั้งในมิติของการจัดการข้อจำกัดเชิงพื้นที่และการใช้ศักยภาพ

---

[6] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ OBEC QA.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

[7] จงรักษ์ ศรีทิพย์, และดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2560). **วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนอนุบาล.** วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 9(2), 13–27.

[8] อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์. (2560). **การประยุกต์ใช้เกณฑ์ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ในประเทศไทย.** วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,

[9] โกวิท เทพวงศ์. (2561). **การบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศขององค์การยุคใหม่** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[10] มหาวิทยาลัยพะเยา. (2565). **ฐานข้อมูลวิจัยเชิงพื้นที่ด้านการศึกษา.** https://updc.up.ac.th

[11] องค์การบริหารส่วนตำบลม่อนปิ่น. (2564). **รายงานกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษา.** https :// www .monpinfang.go.th

ของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด การวิจัยครั้งนี้มุ่งสะท้อนสภาพการบริหารที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมเสนอแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบท โดยประยุกต์ใช้หลักการบริหารเชิงคุณภาพอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และมีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียน เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และเป็นฐานข้อมูลเชิงนโยบายสำหรับพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 รูปแบบการวิจัยผสานวิธี ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อหา

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษาตามองค์ประกอบหลักของแนวคิด OBEC QA และแนวคิดการบริหารสู่ความเป็นเลิศของนักวิชาการไทย[12] ประกอบด้วย 1. การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ (1) การนำองค์กร (2) กระบวนการบริหารและการจัดการ (3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ (4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (5) การมุ่งเน้นบุคลากร (6) การมุ่งเน้นการดำเนินการ และ (7) ผลลัพธ์การดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 2 การเลือกประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 7 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน ครูผู้สอน จำนวน 186 คน รวมทั้งสิ้น 193 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปีการศึกษา 2567)

---

[12] จงรักษ์ ศรีทิพย์, และดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2560). วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนอนุบาล. **วารสารวิจัยและพัฒนา**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 9(2), 13–27

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปีการศึกษา 2567 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (1970 อ้างถึงในพรวิมล กลิ่นศรีสุข 2564 : 77) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แล้วสุ่มตามสัดส่วนบุคลากรของแต่ละโรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาฐานะชำนาญการขึ้นไป และบริหารในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลในระดับดีเยี่ยม จำนวน 2 คน และครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป ในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลในระดับดีเยี่ยม จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) แบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ แนวคิดของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะและสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60–1.00 จึงถือว่ายอมรับได้

1.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1974 อ้างถึงใน ขวัญเนตร มูลทองจาด, 2564) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

1.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

1.6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

แบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มี 7 ด้าน ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการดำเนินการ7) ผลลัพธ์การดำเนินงาน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) (1961 : 74 อ้างถึงในอ้างถึงในขวัญเนตร มูลทองจาด 2564 : 46)

2) แบบสัมภาษณ์

เป็นแบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยข้อคำถามที่สร้างแบบสัมภาษณ์ นำผลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านของแบบสอบถาม มากำหนดเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 4 การรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยนอร์ท–เชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการการในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล

1.2 ดำเนินการแจกแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Google form ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 3 ปีการศึกษา 2567

1.3 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ให้ข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการกำหนดข้อคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.3 ก่อนทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตจดบันทึก บันทึกเสียง และบันทึกภาพระหว่างการสัมภาษณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างอิสระ

2.4 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหานำเสนอโดยวิธีเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 6 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ และนำเสนอผลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

1) การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมุ่งเน้นการดำเนินการ ($\bar{x}$ = 4.11) รองลงมาคือ การมุ่งเน้นบุคลากร ($\bar{x}$ = 4.10) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ ($\bar{x}$ = 4.09) และผลลัพธ์การดำเนินงาน ($\bar{x}$ = 4.07) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($\bar{x}$ = 4.04) ตามลำดับ

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน (N = 127)

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล
	$\bar{x}$	S.D	
1. การนำองค์กร	4.06	0.14	มาก
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.06	0.18	มาก
3. การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ	4.09	0.18	มาก
4. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	4.04	0.20	มาก
5. การมุ่งเน้นบุคลากร	4.10	0.17	มาก

6. การมุ่งเน้นการดำเนินการ	4.11	0.20	มาก
7. ผลลัพธ์การดำเนินงาน	4.07	0.17	มาก
รวม	**4.08**	**0.08**	**มาก**

2) แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า

ด้านการนำองค์กร ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ชัดเจน ถ่ายทอดทิศทางการพัฒนาอย่างเข้าใจร่วมกัน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมภายใต้หลักธรรมาภิบาล ใช้ข้อมูลและผลการประเมินเป็นฐานในกาวางแผนและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหาร ส่งเสริมศักยภาพครู และดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โรงเรียนมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ ใช้หลัก PDCA และใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผน เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใส อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดด้านการติดตามประเมินผล ความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความต่อเนื่องของความร่วมมือ และข้อจำกัดด้านงบประมาณ จึงควรพัฒนาระบบข้อมูล การประสานงาน และการบริหารทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ ควรจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้ Active Learning และเทคโนโลยีดิจิทัล ควบคู่กับการเชื่อมโยงบริบทท้องถิ่น มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและการประเมินที่ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนผ่านการสื่อสารที่ต่อเนื่องและโปร่งใส

ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ โรงเรียนมีการประเมินหลายรูปแบบและรายงานผลเป็นระยะ แต่ยังมีข้อจำกัดด้านระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงสารสนเทศ ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่เป็นมาตรฐาน ลดภาระงานเอกสาร และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลอย่างชัดเจน

ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ควรพัฒนาครูทั้งด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยี และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมคุณธรรม จรรยาบรรณ และแรงจูงใจในการทำงาน พร้อมสนับสนุนสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาระบบนิเทศและติดตามคุณภาพการสอนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการมุ่งเน้นการดำเนินการ ควรพัฒนาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและเข้าถึงได้ง่าย และมีระบบนิเทศติดตามการสอนอย่างต่อเนื่อง

ด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน ควรสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลงานผู้เรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน รวมถึงความต่อเนื่องในการพัฒนาองค์กร โดยมีการสื่อสารผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

1) การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการขับเคลื่อนองค์กรให้สอดคล้องกับหลักการบริหารสมัยใหม่ และสามารถจัดระบบงานให้ตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าหลายด้านอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการมุ่งเน้นการดำเนินการ ซึ่งได้รับคะแนนสูงที่สุด แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการงานหลักของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งการจัดการหลักสูตร สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การจัดสรรทรัพยากร และการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจน์นิภาวรรณ และคณะ ที่ระบุว่าการจัดระบบงานที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศ รองลงมาคือ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน สะท้อนถึงการให้ความสำคัญต่อครูและบุคลากรในฐานะผู้ขับเคลื่อนหลักขององค์กร การสนับสนุนการพัฒนาทักษะ การสร้างแรงจูงใจ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน ส่งผลให้ครูมีพลังในการจัดการเรียนรู้คุณภาพสูง[13] นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสอาด วงศาเจริญภักดีและธิดารัตน์ วิชญเนตินัย ที่ระบุว่า การดูแลและพัฒนาครูเป็นองค์ประกอบหลักของโรงเรียนที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ และเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยตรง ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ อยู่ในระดับมากเช่นกัน สะท้อนถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดหลักสูตรที่เหมาะสม และการดูแลผู้เรียนในทุกมิติ การมีระบบรับฟังข้อร้องเรียนและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปกครอง บ่งชี้ถึงการบริหารที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง[14] [15]

---

[13] กาญจน์นิภาวรรณ สนิทรักษ์, อโนทัย ประสาน, และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ, (2567), รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ฝั่งอันดามัน, **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 9(12), 1472–1492.

[14] สอาด วงศาเจริญภักดี, และคณะ, (2565), การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย, **สิกขา วารสารศึกษาศาสตร์**, 9(1), 133 –145.

[15] ธิดารัตน์ วิชญเนตินัย, และอาภาพรรณ ประทุมไทย, (2568), สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาของสถานศึกษาสหวิทยาเขตภูสังกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา**, วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี**, 8(9), 577–580.

2) แนวทางการพัฒนาการการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า

ด้านการนำองค์กร ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจน สามารถถ่ายทอดทิศทางการพัฒนาให้ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจร่วมกัน พร้อมส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจอย่างโปร่งใส ภายใต้หลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารควรใช้ข้อมูลและผลการประเมินเป็นฐานในการวางแผน ติดตาม และปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ควรมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารและจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและศักยภาพของครู รวมทั้งสร้างแรงจูงใจและบรรยากาศการทำงานที่ดี เพื่อให้บุคลากรมีพลังในการร่วมกันขับเคลื่อนโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ความโปร่งใสเกิดจากการสื่อสารข้อมูลอย่างเปิดเผย การใช้ข้อมูลจริงเป็นหลักฐาน การจัดระบบการรายงานที่เป็นมาตรฐาน และการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมตรวจสอบ ทั้งครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างด้านจริยธรรม ใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มความถูกต้องและตรวจสอบได้ของข้อมูล ควบคู่กับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ทำให้การบริหารงานของโรงเรียนมีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้อย่างแท้จริง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา สาริ พิมล วิเศษสังข์ และอุดมพันธ์ พิศประสิทธิ์ ที่พบว่าด้านภาวะผู้นำองค์กรเป็นด้านที่ผู้บริหารให้ความสำคัญสูงสุด ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นของการมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน[16]

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ ใช้หลัก PDCA และนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้วิเคราะห์และวางแผน มีการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และมีระบบจัดการงบประมาณที่โปร่งใส อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น การติดตามประเมินผลที่ยังไม่ทั่วถึง ความพร้อมของบุคลากรด้านเทคโนโลยีที่ยังไม่เท่าเทียม ความต่อเนื่องของความร่วมมือกับภายนอก ข้อมูลบางส่วนไม่ละเอียดเพียงพอ รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้บางแผนงานไม่สามารถดำเนินได้เต็มประสิทธิภาพโดยเฉพาะโครงการที่ต้องใช้ทรัพยากรสูง โดยภาพรวมโรงเรียนมีระบบบริหารที่ดีแต่ยังจำเป็นต้องปรับปรุงในส่วนของข้อมูลทรัพยากร และการประสานงานเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างสมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้ ควรปรับปรุงกระบวนการบริหารให้มีประสิทธิภาพ ควรมุ่งพัฒนาในหลายด้านควบคู่กัน ได้แก่ การจัดทำแผนงานที่เป็นระบบเชื่อมโยงกันทุกระดับ การใช้ข้อมูลจริงเป็นฐานในการวิเคราะห์และตัดสินใจ การนำเทคโนโลยีมาช่วย

---

[16] ปรีชา สาริ, พิมล วิเศษสังข์, และอุดมพันธ์ พิศประสิทธิ์, (2568), การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, **วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิชญทรรศน์**, 20(1), 234–237.

จัดการข้อมูลและการติดตามงาน การเปิดพื้นที่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีบทบาทร่วมพัฒนาโรงเรียน รวมถึงการบริหารทรัพยากรอย่างโปร่งใสและมีลำดับความสำคัญที่ชัดเจน ทั้งหมดนี้ต้องควบคู่กับการเสริมทักษะครูและสร้างแรงจูงใจในการทำงาน จึงจะทำให้ระบบบริหารมีประสิทธิภาพต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานของ ปรีชา สาริ พิมล วิเศษสังข์ และอุดมพันธ์ พิศประสิทธิ์ ที่พบว่าการจัดทำแผนเชิงกลยุทธ์และการบริหารทรัพยากรอย่างเป็นระบบช่วยสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเป้าหมายของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน[17]

ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ แนวทางการจัดการเรียนรู้หรือบริการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยรวมโรงเรียนควรมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายยืดหยุ่น และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยผสมผสานการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การเรียนรู้แบบโครงงาน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลร่วมกับรูปแบบ Active Learning เพื่อเสริมสร้างทักษะคิดวิเคราะห์และการลงมือปฏิบัติ นอกจากนี้โรงเรียนควรเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับบริบทของชุมชน เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกษตรพื้นฐาน และทักษะอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของท้องถิ่นและสามารถนำความรู้ไปใช้จริงควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรม ทักษะชีวิต และทักษะทางสังคม อีกทั้งควรมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม การประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริม เช่น ศิลปะ กีฬา หรือบริการแนะแนว เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งด้านวิชาการ อารมณ์ สังคม และอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นอย่างสมดุล นอกจากนี้ การสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปกครองและชุมชน พบว่าโดยรวมโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารอย่างโปร่งใส เปิดเผย และต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนรับรู้พัฒนาการของผู้เรียน รวมถึงผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างชัดเจน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ไขปัญหา และเป็นภาคีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ควรจัดกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น งานแสดงผลงานนักเรียนหรือกิจกรรมร่วมพัฒนา เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นผลลัพธ์จริงของการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้การพัฒนาช่องทางบริการข้อมูลที่สะดวก เช่น ระบบแจ้งผลออนไลน์ และการตอบสนองข้อร้องเรียนอย่างมีระบบ จะช่วยเสริมความเชื่อมั่นให้มากขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เห็นผลเด่นชัดทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ ความประพฤติ และผลงานกิจกรรม ซึ่งเมื่อผู้ปกครองและชุมชนเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรม ก็จะเกิดความพึงพอใจ ความไว้วางใจ และความภาคภูมิใจร่วมกันต่อโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา สาริ, พิมล วิเศษสังข์ และอุดมพันธ์ พิศประสิทธิ์ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นผู้เรียนและการใช้ข้อมูลเป็นฐานในการ

[17] ปรีชา สาริ, พิมล วิเศษสังข์, และอุดมพันธ์ พิศประสิทธิ์, (2568), การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, **วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิชญทรรศน์,** 20(1), 234–237.

ตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อรองรับความแตกต่างของผู้เรียน[18]

ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ โรงเรียนมีการประเมินหลายรูปแบบ ทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ การประเมินพฤติกรรม และการรายงานผลเป็นระยะ ซึ่งช่วยให้มองเห็นพัฒนาการของผู้เรียนในภาพรวม อย่างไรก็ตาม ระบบติดตามและการจัดเก็บข้อมูลยังมีข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งการเก็บข้อมูลที่ไม่เป็นมาตรฐาน ความไม่เชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างหน่วยงาน อุปสรรคด้านทักษะเทคโนโลยีของครู การบันทึกข้อมูลบางประเภทที่ยังไม่เป็นระบบ และภาระงานเอกสารที่ทำให้การรายงานใช้เวลานาน นอกจากนี้ยังขาดผู้รับผิดชอบด้านข้อมูลเฉพาะทาง ทำให้ข้อมูลบางส่วนล่าช้า ตกหล่น หรือไม่อัปเดต ส่งผลให้การวิเคราะห์และการนำข้อมูลไปใช้วางแผนพัฒนายังไม่เต็มประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงควรพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลให้มีความเป็นระบบ เชื่อมโยง และใช้งานง่ายมากขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่เป็นมาตรฐานและสามารถเข้าถึงได้โดยทุกฝ่าย เพื่อรวมข้อมูลด้านวิชาการ การมาเรียน และข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้อยู่ในระบบเดียว นอกจากนี้ควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น โปรแกรมหรือแพลตฟอร์มบริหารข้อมูลอัตโนมัติ มาช่วยลดภาระงานเอกสารของครูและเพิ่มความรวดเร็วในการประมวลผลข้อมูล พร้อมทั้งจัดอบรมครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถใช้งานระบบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในส่วนของการจัดการความรู้ โรงเรียนควรสร้างคลังความรู้ที่รวบรวมแผนการสอน นวัตกรรมการเรียนรู้ และผลงานนักเรียน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ร่วมกันสำหรับครู โดยมีระบบสืบค้นง่ายและจัดหมวดหมู่ชัดเจน รวมถึงการบูรณาการข้อมูลทุกด้าน ทั้งวิชาการ พฤติกรรม และสุขภาวะของนักเรียน เพื่อให้ฝ่ายบริหารสามารถมองเห็นภาพรวมแบบองค์รวมและวางแผนพัฒนาได้แม่นยำขึ้น นอกจากนี้ โรงเรียนควรกำหนดเจ้าหน้าที่หรือครูผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลโดยเฉพาะ เพื่อควบคุมความถูกต้องของการกรอกข้อมูลและจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีให้ครูทุกคน รวมถึงมีมาตรการสำรองข้อมูลอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดารัตน์ วิชญเนตินัย และอาภาพรรณ ประทุมไทย ซึ่งระบุว่าการจัดการข้อมูลด้านการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียนควรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้การวิเคราะห์และการวางแผนพัฒนามีประสิทธิภาพ[19]

ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร การพัฒนาครูควรมุ่งเน้นทั้งด้านทักษะการสอนและการใช้เทคโนโลยี เช่น การออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก การปรับการสอนตามความแตกต่างของผู้เรียน และการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เพื่อปรับปรุงแผนการสอน นอกจากนี้ควรส่งเสริม นวัตกรรมการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงบริบท

---

[18]ปรีชา สาริ, พิมล วิเศษสังข์, และอุดมพันธ์ พิศประสิทธิ์, (2568), การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, **วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิชญทรรศน์,** 20(1), 234–237.

[19] ธิดารัตน์ วิชญเนตินัย, และอาภาพรรณ ประทุมไทย, (2568), สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาของสถานศึกษาสหวิทยาเขตภูสังกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา, **วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี,** 8(9), 577–580.

ท้องถิ่น เช่น สื่อ เกม หรือกิจกรรมชุมชน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของนักเรียน ด้านการจัดการและการดูแลนักเรียน ครูควรมีทักษะการจัดการชั้นเรียน การแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อรองรับความหลากหลายและความต้องการเฉพาะตัวของผู้เรียน ในขณะเดียวกัน การพัฒนาครูยังควรเน้น คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนี้ การสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจควรมุ่งเน้นที่ การพัฒนาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรการเรียนการสอน ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ทั้งห้องเรียนที่มีมุมการเรียนรู้หลากหลาย ปลอดภัย สะอาด และสนับสนุนทั้งการเรียนแบบกลุ่มและเดี่ยว รวมถึงการจัดเวลาเรียนและกิจกรรมให้ยืดหยุ่น เพิ่มโอกาสปฏิบัติจริง และลดการสอนแบบท่องจำ เพื่อให้ครูได้สอนในรูปแบบที่สร้างสรรค์และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ การนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและบริบทชุมชน มาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ เช่น เกษตรพื้นฐาน งานช่างฝีมือ หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น ช่วยให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน และเพิ่มความรู้สึกภูมิใจในงานของตน การสร้างระบบ ติดตามและสนับสนุนคุณภาพการสอน อย่างต่อเนื่อง เช่น การนิเทศภายใน การประเมินการสอน และการให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ จะช่วยให้ครูเห็นพัฒนาการของผู้เรียนและรู้สึกมีคุณค่าในบทบาทของตน สุดท้าย การพัฒนา แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดมีชีวิต แปลงเกษตร หรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จะช่วยให้ครูมีโอกาสออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและสร้างประสบการณ์จริงให้ผู้เรียน เพิ่มแรงจูงใจในการสอนและความพึงพอใจในงานของตน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา ดอนเงิน ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นการพัฒนาครูและบุคลากรสามารถสร้างแรงจูงใจให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ยังสนับสนุนการสร้างระบบติดตามและประเมินคุณภาพการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีความมั่นใจและเห็นคุณค่าในบทบาทของตน[20]

ด้านการมุ่งเน้นการดำเนินการ การพัฒนาควรมุ่งเน้นที่ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรการเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น การปรับโต๊ะให้เหมาะกับการทำงานกลุ่ม เพิ่มมุมเรียนรู้ จัดสื่อการสอนหลากหลาย และดูแลความสะอาดและความปลอดภัยทั้งในและรอบโรงเรียน นอกจากนี้ ควรพัฒนา แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุดมีชีวิต สวนการเรียนรู้ หรือพื้นที่กิจกรรมกลางแจ้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Active Learning) ด้านเนื้อหาและหลักสูตร โรงเรียนควรปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น เช่น เกษตรพื้นฐาน งานหัตถกรรม หรือวัฒนธรรมชุมชน และพัฒนาครูให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับชีวิตจริงของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายและตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน และด้านการติดตามและประเมินผล โรงเรียนควรมีระบบนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามการสอน ให้คำแนะนำแก่ครู และมีระบบประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและ

[20] รุ่งนภา ดอนเงิน, (2567), การศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย, **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.** มหาวิทยาลัยพะเยา.

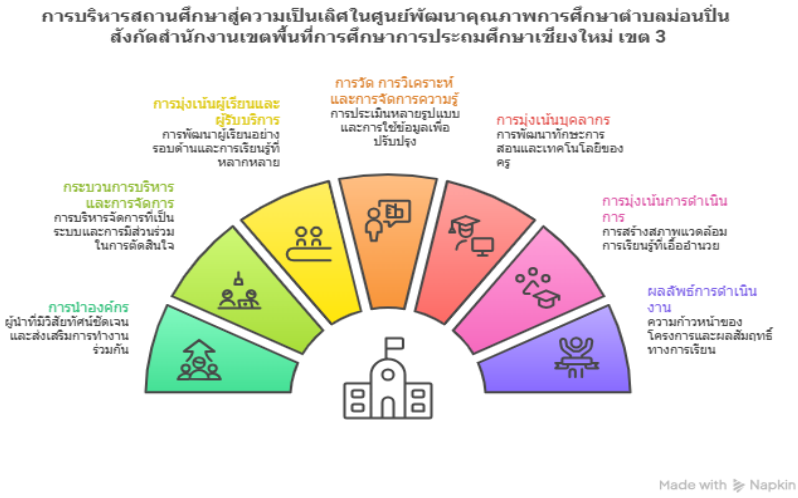
การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ โรงเรียนควรเลือกใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลที่เข้าถึงง่ายและเหมาะสมกับท้องถิ่น เช่น แพลตฟอร์มสื่อการสอนออนไลน์ แอปพลิเคชันที่ครูและผู้ปกครองสามารถใช้งานได้สะดวก เครื่องมือและโปรแกรมเรียนรู้สำเร็จรูป รวมถึงเครื่องมือพื้นฐานอย่างโปรเจกเตอร์และโทรทัศน์ดิจิทัล เพื่อไม่ให้เกิดภาระหรือความซับซ้อนเกินไป เทคโนโลยีควรถูกนำมาสนับสนุนการเรียนรู้และเสริมความเข้าใจของผู้เรียน เช่น คลิปวิดีโอ สื่ออินโฟกราฟิก แบบทดสอบออนไลน์ และระบบฐานข้อมูลกลางที่ครูสามารถเข้าถึงข้อมูลผลการเรียนและการมาเรียนของนักเรียนได้อย่างสะดวก เพื่อช่วยในการวิเคราะห์และปรับการสอนให้เหมาะสม นอกจากนี้ ควรประยุกต์เทคโนโลยีกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและบริบทชุมชน เช่น การทำวิดีโอสาธิตเกษตรพื้นบ้าน หรือสื่อดิจิทัลเกี่ยวกับงานหัตถกรรมท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สนุกและเห็นคุณค่าของชุมชนตนเอง และการพัฒนาครูให้มี ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมั่นใจ เป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนควรจัดอบรมและฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เทคโนโลยีสามารถรองรับการจัดการเรียนการสอนได้จริง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา สาริ พิมล วิเศษสังข์ และอุดมพันธ์ พิศประสิทธิ์ ที่พบว่า ด้านผลลัพธ์และการปฏิบัติการของผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีการบริหารงานเชิงรุกและสามารถนำทรัพยากรและกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริงของผู้เรียน[21]

ด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการของผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถด้านการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ วินัย และความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ผลงานและกิจกรรมของผู้เรียน เช่น รางวัลการแข่งขัน โครงงาน และกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ก็เป็นตัวสะท้อนศักยภาพและคุณภาพการจัดการศึกษาได้ อีกมิติหนึ่งคือ ความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสะท้อนความเชื่อมั่นในระบบการศึกษา การลดปัญหาพฤติกรรม และความสม่ำเสมอในการมาเรียนของนักเรียน ส่วนด้านการพัฒนาองค์กร โรงเรียนควรมีความต่อเนื่องในการพัฒนาโครงการ บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และบรรยากาศโรงเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนควรเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะของผู้เรียน ผลงานและกิจกรรมสร้างสรรค์ ความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน และความต่อเนื่องในการพัฒนาโรงเรียนและบุคลากร เพื่อสะท้อนภาพรวมของคุณภาพการศึกษาอย่างรอบด้าน นอกจากนี้ โรงเรียนควร สร้างความโปร่งใสในการสื่อสารผลการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนผ่านช่องทางที่ผู้ปกครองเข้าถึงง่าย เช่น รายงานออนไลน์หรือรายงานพัฒนาการประจำช่วงเวลา เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างชัดเจน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน

[21]ปรีชา สาริ, พิมล วิเศษสังข์, และอุดมพันธ์ พิศประสิทธิ์, (2568), การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, **วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิชญทรรศน์,** 20(1), 234–237.

มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง กิจกรรมจิตอาสา หรือการแสดงผลงานและงานเปิดบ้านวิชาการ ซึ่งช่วยสร้างความผูกพัน ความร่วมมือ และความภาคภูมิใจต่อความสำเร็จของนักเรียน การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองอย่างจริงจังและนำไปปรับปรุงการดำเนินงาน เป็นการแสดงให้ชุมชนเห็นว่าความเห็นของพวกเขามีคุณค่าและถูกนำไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม และควรสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน เช่น ความปลอดภัย คุณธรรมของครู และความสุขของนักเรียน พร้อมสื่อสารผลสำเร็จของโรงเรียนให้ชุมชนรับรู้ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดารัตน์ วิชญเนตินัย และอาภาพรรณ ประทุมไทย ที่พบว่าการวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลอย่างต่อเนื่องมีความสำคัญต่อการปรับปรุงผลลัพธ์ของผู้เรียน นอกจากนี้ โรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมและทรัพยากรให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้และคุณลักษณะอย่างรอบด้าน[22]

องค์ความรู้ใหม่

ภาพ 1 การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มี 7 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการนำองค์กร

[22] ธิดารัตน์ วิชญเนตินัย, และอาภาพรรณ ประทุมไทย, (2568), สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาของสถานศึกษาสหวิทยาเขตภูสังกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา, ***วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี,*** 8(9), 577–580.

ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจน สามารถถ่ายทอดทิศทางการพัฒนาให้ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจร่วมกัน พร้อมส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วม 2.ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ ใช้หลัก PDCA และนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้วิเคราะห์และวางแผน มีการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ 3. ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ พัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยรวมโรงเรียนควรมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยผสมผสานการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง 4.ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ โรงเรียนมีการประเมินหลายรูปแบบ ทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ การประเมินพฤติกรรม และการรายงานผลเป็นระยะ 5. ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร พัฒนาครูควรมุ่งเน้นทั้งด้านทักษะการสอนและการใช้เทคโนโลยี เช่น การออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก การปรับการสอนตามความแตกต่างของผู้เรียน และการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เพื่อปรับปรุงแผนการสอน 6.ด้านการมุ่งเน้นการดำเนินการ ควรมุ่งเน้นที่สภาพแวดล้อมและทรัพยากรการเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น การปรับโต๊ะให้เหมาะกับการทำงานกลุ่ม เพิ่มมุมเรียนรู้ จัดสื่อการสอนหลากหลาย 7.ด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน ความต่อเนื่องในการพัฒนาโครงการ บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และบรรยากาศโรงเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนควรเน้นที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะของผู้เรียน

บทสรุป

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จากผลการวิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ 7 ด้าน ดังนี้ **1. ด้านการนำองค์กร** ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน ถ่ายทอดทิศทางการพัฒนาให้บุคลากรเข้าใจร่วมกัน ส่งเสริมการทำงานอย่างโปร่งใส ใช้ข้อมูลและผลการประเมินในการวางแผนพัฒนาองค์กร และเป็นแบบอย่างด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน **2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ** สถานศึกษาควรวางแผนกลยุทธ์และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการบริหารวงจรคุณภาพ (PDCA) และข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์ วางแผน และปรับปรุงงาน พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารจัดการ **3. ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้รับบริการ** สถานศึกษาควรจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น เชื่อมโยงกับบริบทของชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสม **4. ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้** สถานศึกษาควรพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และสร้างคลังความรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรในองค์กร **5. ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร** สถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ การใช้เทคโนโลยี และคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน **6. ด้านการมุ่งเน้น**

การดำเนินการ สถานศึกษาควรพัฒนาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางการศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง **7. ด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน** สถานศึกษาควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พร้อมทั้งสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างชัดเจน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมให้สถานศึกษานำแนวคิดการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งมีระบบติดตาม ประเมินผล และให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศระหว่างสถานศึกษาในบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน เพื่อให้เห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างชัดเจน

2.ควรมีการศึกษาการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารและครูในด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยี และการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กาญจน์นิภาวรรณ สนิทรักษ์, อโนทัย ประสาน, และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2567). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ฝั่งอันดามัน. **Journal of Roi Kaensarn Academi.** 9(12), 1472–1492.

โกวิท เทพวงศ์. (2561). **การบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศขององค์การยุคใหม่.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขวัญเนตร มูลทองจาด. (2564). **การวิจัยทางการศึกษา.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จงรักษ์ ศรีทิพย์, และดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2560). วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนอนุบาล. **วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.** 9(2), 13–27.

ธิดารัตน์ วิชญเนตินัย, และอาภาพรรณ ประทุมไทย. (2568). สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาของสถานศึกษาสหวิทยาเขตภูลังกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา. **วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี.** 8(9), 577–580.

ปรีชา สาริ, พิมล วิเศษสังข์, และอุดมพันธ์ พิศประสิทธิ์. (2568). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์**. 20(1), 234–237.

พรวิมล กลิ่นศรีสุข. (2564). **การวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยพะเยา. (2565). **ฐานข้อมูลวิจัยเชิงพื้นที่ด้านการศึกษา.** https://updc.up.ac.th

รุ่งนภา ดอนเงิน. (2567). การศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย. **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยพะเยา.

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2550). **การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สอาด วงศาเจริญภักดี, และคณะ. (2565). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. **สิกขา วารสารศึกษาศาสตร์.** 9(1), 133–145.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). **ภาวะผู้นำและการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2568). **ข้อมูลบุคลากรและสถานศึกษา ปีการศึกษา 2567**. สืบค้นจาก https://www.cmpeo3.go.th

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตาม เกณฑ์ OBEC QA.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์. (2560). การประยุกต์ใช้เกณฑ์ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ในประเทศไทย. **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,**

องค์การบริหารส่วนตำบลม่อนปิ่น. (2564). **รายงานกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษา.** https://www.monpinfang.go.th

Evans, J. R., & Lindsay, W. M. (2017). **Managing for quality and performance excellence.** (10th ed.). Cengage Learning.